

Képek és gondolatok

Elekes Károly műveiről

Mintha René Magritte gondolati festészetének és képi hagyományának a folytatásai lennének, Elekes Károly művei a szétszakított vagy éppen egy közös képben megragadott, de egymáshoz képest idegen részletek és ötletek alapján olvasandók. A Getsemáné-kertben ülő Krisztus *glóriájára* három szimbólum, a jelenlegi három közszolgálati televízió emblémája felel, a *belső ember* tényleg belső, amennyiben a profilban ábrázolt portré mellett hasonló beállításban egy bőréből megfosztott, tehát ténylegesen, a szó szigorú értelmében vett belső embert látunk.

A folyó két partján két különböző évszak van (tavasz és tél), a rajtuk álló házak pedig színezésükben pontosan egymás negatívjai. Az ilyen módon felépített ellentéteket piros vonalak kötik össze, mintha a tükrözés matematikai műveletét szemléltető ábra lenne a kép: A pontnak A' pont felel meg a szimmetriatengely másik oldalán. Ezek az értelmező vonalak a *Rózsákon*, körbe-körbe futnak, a képen ábrázolt, meglehetősen kétértelmű virágok előtt, összezavarva a tekintetet. Szerepük sokkal inkább a kompozíció belső rendjének a megzavarása, és ezen keresztül a vizuális feszültség fenntartása, még akkor is, ha létezik tárgyi alapjuk: nagyon halványan visszautalnak a növények szárára.

Rég elhomályosodott szentkép, talán csak a glóriáról ismerhető fel a Megváltó. Arcába és kezébe mintha gombostűket szúrtak volna, modern változataként a bűneinkért örökkön szenvedő Krisztus eszméjének. Egy kérdés azonban felmerül: a hangsúlyozottan más színekkel megfestett gombostűk talán nincsenek is egy térben az emberfiával, legalábbis erre utal eltérő színviláguk és megvilágításuk, így nem a testébe, hanem egy szentképbe (kép a képben) fúródnak bele.

Focisták szaladnak búzamezőn, aratómunkások között, miközben az égből focilabdák hullnak. A látszatra szürreális természeti elem ugyanakkor bibliai utalást hordoz: a csodálatos mannahullásra emlékeztet, ahogy a fehér, laza állagú gömbök (nem tűnnek súlyosnak, mintha nem hatna rájuk a nehézkedés, elég csak összehasonlítani a bal oldalon álló, piros ruhás nő mozdulatával, ahol a néző szinte érzi a kéve terhelését) a munkaterületen átfutó férfiakkal most nem az éhségét, hanem a mozgás- és játékigényét elégítik ki. A játékról azonban nem sok mindent tudhatunk: nincs két egyforma mez a játékosokon, mindenki a saját, különálló kis meccsét játssza, ahogy próbál minél többet megszerezni és megtartani az isteni adományból.

A bibliai témán keresztül a képi feszültséggel foglalkozik *A mester fája* is. A három tábla egy jelenetet mesél el: a Szent Család egy ligetben ül, József pedig egy a keresztet megelőlegző fán dolgozik. A hangsúlyozottan közhelyes beállítást és alakokat az a formális ötlet teszi izgalmassá, hogy a három tábla nem illeszkedik egymáshoz pontosan. József arca mutatná, hogy a jelenlegi elrendezésben a középső tábla nem lehet a helyén, de ha azt a helyéről elmozdítjuk, akkor a bárány, melyet a kisdéd etet, lesz

problémás. Nincs jó megoldás, a képet nem lehet többé egészében látni: szétszakított vagy véletlenszerűen összeragasztott részletek alkotják világunkat.

Gárdonyi László

